

Online platby

projekt Centrálního portálu knihoven

Jakub Sháněl,
jakub.shanel@techlib.cz
Národní technická knihovna, 11.9.2012

Cíl prezentace

- Seznámit se se záměrem předpokládané realizace úhrady služeb poskytovaných knihovnami participujícími na projektu Centrálního portálu knihoven.

Cíl projektu CPK

- Uživatelé knihoven získají požadované dokumenty v tradiční tištěné nebo digitální formě a pohotové a komplexní informace **kdykoli, odkudkoli a kdekoli.**

Předpoklad (jeden z mnoha)

- Úhradu služby knihoven, poskytované prostřednictvím CPK, uživatel musí být schopen provést rovněž **kdykoli, odkudkoli a kdekoli**.
- Prakticky to znamená, že uživatel může služby knihoven hradit buď přímo v libovolné participující knihovně, nebo prostřednictvím platebních nástrojů dostupných převážně na internetu.

Pro umožnění platby služeb CPK bude třeba

- Dohodnou mezi knihovnamí model rozdělování finančních prostředků utržených za služby CPK;
- najít model provádění úhrad za placené služby – tedy rozhodnout, zda aktuálně v knihovnách nasazovaný a užívaný model finančního konta vedeného knihovnou v platebním systému je vhodný i pro CPK, případně vybrat a zvolit jiný;
- zvolit konkrétní platební systém;
- najít partnera, který bude pro CPK implementovat a provozovat platební systém – možná je varianta pověřené participující knihovny či externí dodavatel.

Současný stav v českých knihovnách

- V některých českých knihovnách jsou již interní platební systémy implementovány, a to jak v pilotním provozu, tak i v provozu ostrém.
- V současné době uživatelé knihoven mohou skládat finanční prostředky na svá finanční konta dvojím způsobem:
 - v hotovosti na asistované pokladně v knihovně;
 - bezhotovostním převodem.

Současný stav v českých knihovnách (2)

- V knihovnách, které již nějaký interní systém implementovali, většinou v současné době probíhá:
 - konsolidace systémů směrem k napojení na interní platební systém;
 - zavádění nových způsobů pro vkládání finančních prostředků uživatele na finanční konto, které jsou orientovány právě na **online a okamžité připsání**.

Závěry ze současného stavu

- V současné době již jsou tedy k dispozici zkušenosti s provozováním platebních systémů, u některých knihoven i několikaleté. Tyto zkušenosti budou zásadní při řešení otázky, jaký zvolit model provádění úhrad za placené služby CPK

Předpokládané fáze zapojování služeb knihoven do CPK

1. fáze (do 2015) – bez centrálního platebního systému
2. fáze (po 2015) – s jednotným platebním systémem

1. fáze – bez centrálního platebního systému

- CPK je funkční a uživatelům nabízí EIZ participujících knihoven
- participující knihovny spolupracují na úrovni autentizace - sdílejí elektronické identity

způsob úhrady služeb

- platba uživatele za služby CPK probíhá v participujících knihovnách a to formou, na kterou jsou knihovny zavedeny
- případné vzájemné finanční vyúčtování mezi CPK a participujícími knihovnami probíhá na organizační (smluvní) úrovni (platební systémy, existují-li, nejsou propojeny).

2. fáze – zavedení centrálního platebního systému

- CPK bude průběžně zprovozňovat služby, které budou hrazeny nad rámec paušálního registračního poplatku (MVS, DDS, rešerše, ...)
- pro úhrady takových služeb konkrétními uživateli bude zprovozněn centrální platební systém, který bude umožňovat každému uživateli vytvořit jedinečné finanční konto, prostřednictvím kterého bude tyto služby hradit.

2. fáze – zavedení centrálního platebního systému (2)

- Uživatelé budou mít možnost na svá finanční konta ukládat peníze pro úhradu odebíraných služeb, a to jak prostřednictvím „své knihovny“, tak prostřednictvím online platebních nástrojů CPK dostupných převážně na internetu.
- Participující knihovny pravděpodobně dostanou možnost využívat centrální platební systém i pro své lokální služby, díky čemuž budou moci relativně snadno automatizovat své lokální služby a pokud to povaha služby bude umožňovat, nabízet tuto službu prostřednictvím CPK.
- Realizace této fáze je předpokládána po roce 2015.

Děkuji za pozornost.

Jakub Sháněl, jakub.shanel@techlib.cz
Národní technická knihovna, 11.9.2012

Pro konferenci Knihovny současnosti 2012,
Pardubice